

Aan Adviesraad Sociaal Domein Stichtse Vecht
adviesraad.stichtsevecht@gmail.com
adviesraadsmeetsstichtsevecht@gmail.com

Betreft: Advies Conceptversie 10-02-2020 Integraal beleidskader sociaal domein

Datum: 27 februari 2020

Geachte leden van de Adviesraad Sociaal Domein Stichtse Vecht,

De conceptversie integraal beleidskader sociaal domein is een hoopvol document waarin de leefwereld van de inwoner centraal komt te staan en de systeemwereld van de gemeente en de aanbieders een volgende en ondersteunend rol gaat krijgen. Deze uitgangspunten belooft de gemeente te hanteren bij het opstellen van beleid, programma's en projecten. In dat opzicht is het dus een belangrijk document voor de toekomst maar het gaat uiteindelijk om de praktijk.

Ontstaan conceptversie

We pleiten ervoor om eerst in gesprek te gaan met groepen met een relevante visie voor integraal beleid in onze gemeente, zoals de Seniorenraad SV, het Gehandicaptenplatform, het Zorgberaad, Jeugdzorg et cetera, alvorens de definitieve versie vast te leggen en nóg beter voor de toekomst; alvorens een conceptversie te schrijven. De bijeenkomst één tegen eenzaamheid is in dat opzicht een prachtvoorbeeld. Op deze wijze wordt er kennis opgehaald in het veld die meegenomen kan worden in de eerste versie. Bovendien hoeft een belangrijk document als dit niet in zo'n korte tijdsperiode te worden beoordeeld.

Advies adviesraad voor Senioren

Het adviesterrein van de Adviesraad Sociaal Domein Stichtse Vecht is breed en betreft het complete sociale domein en heeft daarbij te maken met drie wetten: Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet. De Seniorenraad die de belangen van de Senioren behartigt heeft te maken met de Wlz, WMO, Publieke gezondheidswet en de Zvw. Het advies dat de adviesraad geeft omtrent onze doelgroep beslaat maar één wet van die vier wetten.

Goede ouderenzorg

Onder de *'Trends en ontwikkelingen sociaal domein'* van dit beleidskader worden belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen gesignaleerd, waaronder de digitalisering, de driedubbele vergrijzing en het instorten van de kwaliteit van verpleeghuizen. Het is een omissie dat we deze niet terugzien in de uitwerking van dit richtinggevend beleidskader. Over het algemeen lijkt de uitwerking te bestaan uit algemeenheden zonder een solide basis van initiatieven en visies die leven in de lokale gemeenschap. Als de belangrijkste trends niet scherp op het netvlies staan, is het weinig zinvol om nu al een richtinggevend beleidskader vast te stellen.

Goede ouderenzorg en het opvangen van problemen die op ons af komen door de vergrijzing zijn niet op te lossen vanuit een beperkt denkbeeld. Het WMO denkbeeld van 'langer thuis wonen' is zo'n beperkt denkbeeld waarin de ouderenzorg nu helaas verstopt wordt. *"We cannot solve our problems with the same thinking we used when we created them"* (A. Einstein). Na 5 jaar moeten we concluderen dat we nog niet integraal denken en daarom overschrijdingen krijgen in de jeugdzorg en de WMO. We moeten op zoek gaan naar de 'kraan' die de problemen veroorzaakt: waar loopt het geld weg? We moeten gaan Omdenken.

Alle uitwerkingen in deze conceptversie Integraal Beleidskader Sociaal Domein beginnen met de paragraaf *'Voorkomen is beter'*.

Seniorenraad

Stichtse Vecht

In het Strategisch kader A.1. wordt daarin terecht gesteld *'Preventie gaat verder dan het sociaal domein'* en *'We leggen nadrukkelijk de verbinding met de andere relevante domeinen.'*

Daarom is het belangrijk om te onderkennen dat de 'Preventieve ouderenzorg' niet valt onder de Wmo, maar onder de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). 'Verpleeghuizen' vallen niet onder de Wmo, maar onder de Wet Langdurige Zorg (Wlz). 'Zorgprogramma's voor kwetsbare ouderen' vallen niet onder de Wmo, maar onder de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dientengevolge liggen er grote uitdagingen in de ouderenzorg die niet opgelost kunnen worden door een 'Integraal Beleidskader Sociaal Domein' dat bovendien op pagina 4 stelt: *'Bepaalde ontwikkelingen en thema's spelen over diverse domeinen heen of raken daar aan. Dit is echter niet de plaats waarop we ingaan op dit aspect'*.

Wij pleiten ervoor om de raakvlakken voor ouderenzorg expliciet te benoemen, zodat de inbedding van 'Integrale Ouderenzorg' aansluiting heeft bij het 'Integraal Beleidskader Sociaal Domein' en vice versa. De dode 'Nota Ouderen 2016-2018: Zilver aan de Vecht' en de 'Nota Een Sterke Basis' kunnen daartoe nieuw leven in worden ingeblazen. Maar we roepen ook op om de kosten voor Ouderenzorg binnen de gemeente te expliciteren, zodat ouderen naast jeugd een duidelijke plaats krijgen in het beleid, bij de financiële besluitvormingen en in het subsidieregister Stichtse Vecht. In de geest van de ambitie van het voorliggende beleidskader kan de Seniorenraad SV dan bijdragen aan de ambitie van de gemeente *'In 2030 kan iedereen in Stichtse Vecht zich naar vermogen ontwikkelen, binnen zijn of haar mogelijkheden meedoen en aan de samenleving bijdragen.'*, de ouderen inclusief.

Senioren Wonen en Zorg

Het probleem van het langer thuis wonen van ouderen in de verkeerde woning is niet oplosbaar binnen het sociaal domein. Datzelfde geldt voor de verkokering in de zorg; dat is alleen oplosbaar wanneer ook andere partijen in de zorg worden meegenomen. Het stuk is daarover openhartig, maar levert geen oplossing voor de gesignaleerde problemen.

Ons advies is het integrale denken én werken ook uit te breiden naar het Fysiek en Sociaal domein om zodoende niet alleen maar te komen tot *woonaanpassingen* maar óók tot het realiseren van verschillende *woonconcepten* voor senioren waar het mindere of meerdere aanbod van zorg gerealiseerd kan worden. Ook zou er in een woonzorgvisie vastgelegd kunnen worden hoe de verdubbeling van senioren in de gemeente en het bieden van nieuwe woonvormen, tussen het aloude eigen huis en verpleeghuis in, in de toekomst gerealiseerd gaat worden. Het Zorgberaad dat is geïnitieerd door de Seniorenraad SV, zou er mede voor kunnen zorgen dat partijen werken vanuit deze woonzorggedachte. Dit kan er toe leiden dat, gezien de uitdagingen die vóór ons liggen, er meer ruimte gevraagd gaat worden voor lokale initiatieven, maar ook dat er een kader geschapen kan gaan worden waarin de nog onbegrijpelijke afschaffing van het mantelzorgcompliment mogelijk wel zou kunnen passen.

Gebiedsgericht werken

Opvallend is dat wél de sociale wijkteams worden genoemd in dit document maar níet de wijkcommissies en dorpsraden. Die zouden bij deze omslag van denken en doen een belangrijke rol kunnen spelen, als hen dat wordt gevraagd en als ze dat willen, juist omdat het gaat om een *'versterkte samenwerking op wijkniveau'* zoals op pg. 8 onder hoofdstuk 2.1.1 *Voorkomen is beter*, wordt vermeld. Wanneer zij van meet af aan betrokken worden, krijgen zij een kans om een duidelijke rol op zich te nemen in hun eigen wijk of dorp.

Ten slotte lezen we in het document *'In Stichtse Vecht streven we naar sterke sociale verbindingen in de (lokale) samenleving'*, gevolgd door opmerkingen over het *verenigingsleven*. Het scheppen van ontmoetingsruimtes, nieuw leven blazen in het gebiedsgericht werken en het toetsen aan kadernota Sport en het verenigingsleven, zijn hierbij voorwaarden. We pleiten ervoor om deze raakvlakken ook te expliciteren in het beleidskader. Immers, alleen in gezamenlijkheid kunnen belangrijke activiteiten direct rondom de burger, zoals valpreventie, duurzaam op de kaart worden gezet. Wij juichen dat toe.

Seniorenraad

Stichtse Vecht

Transitie

Het beleidsdocument stimuleert 'anders' werken en dicteert dientengevolge andere omgangsvormen, werkvormen en verantwoording. Echter, welke stimuli zijn er vanuit het systeem om de gedragsverandering bij ambtenaren in gang te zetten en te consolideren? 'Het vraagt lef van ons om onze systeemwereld te veranderen en op de leefwereld aan te sluiten'. Lef betekent buiten de gebaande paden lopen, vertrouwde methodes opgeven, het verbeteren van leefwereld voorrang geven op bestaande regels. Hoe biedt de gemeente haar werknemers ondersteuning en tools zodat ze de ruimte kunnen creëren die noodzakelijk is voor besluitvorming volgens de nieuwe werkwijze? Het verlangt een andere mindset van de gehele organisatie om uit te voeren wat in dit beleidskader is geformuleerd. In welke mate is er al een gezamenlijk toekomstbeeld met de relevante werknemers in de gemeentelijke organisatie geschetst die voldoende vertrouwen geeft dat er een voedingsbodemp is voor dit 'anders' werken. Is er al nagedacht wie dit veranderingsproces begeleidt?

Integraal uitvragen

Een goede gedachte in dit beleidsdocument is het integraal uitvragen. Een goede intake scheelt extra werk. De vraagsteller probeert de gehele persoon in kaart te brengen, ook als dat op het gebied komt van andere professies. In dit verband denken we ook aan de Zorgverzekeraar die de huisarts meer tijd geeft voor het gesprek met de patiënt.

Werk & Inkomen

We zijn als Seniorenraad SV verheugd dat na jaren voorbereiding de gemeente Stichtse Vecht nu ook een sociale coöperatie gaat oprichten en een dorpslab voor mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt. We adviseren dat de medewerkers van de afdeling werk & inkomen deze nieuwe ontwikkelingen van harte ondersteunen. Hier zullen ook veel senioren die langdurig geen werk hebben profijt van hebben.

Samenvatting advies

De Seniorenraad Stichtse Vecht adviseert groepen met een relevante visie voor integraal beleid te horen, naar het voorbeeld van de avond Één tegen eenzaamheid, vóórdat een definitieve versie van integraal beleidskader sociaal domein tot stand komt.

Goede ouderenzorg kan niet opgelost worden door een 'Integraal Beleidskader Sociaal Domein' wij adviseren daarom de raakvlakken voor ouderenzorg expliciet te benoemen, zodat de inbedding van 'Integrale Ouderenzorg' aansluiting heeft bij het 'Integraal Beleidskader Sociaal Domein' en vice versa.

De ouderenzorg moet een expliciete plaats krijgen in het beleid (het woord oudere komt nu niet voor) en het integraal denken en werken moet boven het domein uitstijgen.

Wij adviseren de 'Nota Ouderen 2016-2018: Zilver aan de Vecht' en de 'Nota Een Sterke Basis' nieuw leven in te blazen.

Wij adviseren de kosten voor Ouderenzorg binnen de gemeente te verduidelijken, zodat ouderen naast jeugd een expliciete plaats krijgen in het beleid, bij de financiële besluitvormingen en in het subsidieregister Stichtse Vecht. Tenslotte adviseren wij om te onderzoeken waar de 'kraan' openstaat: hoe zijn de tekorten ontstaan? Daarnaast stimuleren wij omdenken "We cannot solve our problems with the same thinking we used when we created them" (A. Einstein) door ons ook te richten op preventie.

Ons advies is het integrale denken én werken ook uit te breiden naar het Fysiek en Sociaal domein om zodoende niet alleen maar te komen tot *woonaanpassingen* maar óók tot het realiseren van verschillende woonconcepten voor senioren waar het mindere of meerdere aanbod van zorg gerealiseerd kan worden.

Wij adviseren de wijkcommissies en dorpsraden van meet af aan te betrekken bij de omslag naar het integraal denken en werken zodat zij de kans krijgen een duidelijke rol op zich te nemen in hun eigen wijk of dorp.

Voor sterke sociale verbindingen in de (lokale) samenleving adviseren wij het scheppen van ontmoetingsruimtes, nieuw leven blazen in het gebiedsgericht werken en het toetsen aan kadernota Sport en het verenigingsleven.

Seniorenraad

Stichtse Vecht

We adviseren dat de medewerkers van de afdeling werk & inkomen de nieuwe ontwikkelingen t.a.v sociale coöperatie en dorpslab van harte ondersteunen.

Vervolg

Wanneer het conceptadvies van de Adviesraad na de collectieve input is geschreven, ontvangen wij graag een uitnodiging om dit samen met jullie te bespreken.

Wij houden in gedachte dat inspreken tijdens de raadscommissievergadering van 2 juni a.s. tot de mogelijkheden behoort.

Met vriendelijke groet,

Irmgard Michielsen
voorzitter Seniorenraad Stichtse Vecht